

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Преплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Преплата се шаље непосредно Администрацији „Глас Црногораца“ на Цетиње, а које је наручио г. Вељко Рамадановић, к. и. агенту у Котор.
Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, из виших слова сразмјерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим наприједименоване цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I
по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног а на основу чл. 225. тач. 6. закона о устројству војске производимо у чин пјешадијског потпоручика свршеног питомца војничке школе Милована Војводића. Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње 7. маја 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Бригадир, сердар Ј. Вукотић с. р.

РАСПИС

свима обласним, капетанским и општинско-варошким судовима

Параграфом 141. трговачког законика предвиђена су правила за подизање мјеничних протеста код у њему именованих судова а § 142. и 144. истог закона нареджено је шта све ти протести имају садржавати и како се морају у нарочите протоколе по редном броју заводити, — те у извршењу горњих наређења прописујем ова правила:

1.

Текст протеста мора бити истовјетан за сву земљу и садржавати све оно што је § 142. трговачког законика предвиђено, те је у ту сврху нарочито оштампан и разаслаће се свима именованим судовима.

2.

Посједник мјенице дужан је лично или преко свог пуномоћника поднијети мјеници суду на протест и то без подношења нарочите писмене молбе. Новчани заводи и поједина трговачка индустријска и занатлијска подухвата могу једном пријавом суду овластити којег од својих чиновника, помоћника или нарочито лице за подношење мјеница на протест.

3.

Чим се подносилац мјенице пријави дотичном судском чиновнику, којег за тај посао старјешина суда одреди, овај је дужан формулар протеста испунити, таксену марку, коју подносилац уз мјеницу предаје, на исти утиснути, концепт протеста задржати и завести га према § 144. трговачког законика у нарочити протокол под редним бројем, а по том и протест и његов концепт поднијети на потпис старјешине суда или његовом замјенику. Оригинал протеста заједно са мјеницом повратиће подносиоцу одмах, а најдаље истога дана.

4.

Протоколе, у којима се протести имају заводити, израдио је ово Министарство, те ће се уз формуларе протеста разаслаати поменути судовама. Исти су пагинирани и јемствеником прошивени, а старјешине судова или њихови замјеници утврдиће их судским печатом и својим потписом.

5.

Старјешине судова или њихови замјеници дужни су настојавати, да се на вријеме подигнути протести одмах издају, како би и дан њиховог издавања доказивао благовременост подигнутог протеста. Ако би било то ма чиме спријечено, дотични ће чиновник констатовати на самој мјеници дан изисканог протеста, и завести у протокол протеста мјенице, те ће овај имати законску моћ, ако би се његово сачињење морало и одложити. Свакако ово одлагање смије бити најдаље до сјутра-дан или до првог радног дана. Протокол протеста закључиваће се сваки дан потписом дотичног чиновника и старјешине суда или његовог замјеника.

6.

Чиновници, који су одређени за издавање протеста и вођење у протоколе,

дужни су нарочито настојавати на тачност и читкост преписа мјенице, на уредно и читко вођење протокола као и на вријеме предочити старјешини суда или његовом замјенику потребу набавке формулара протеста, како се не би издавање протеста због недостатка формулара морало одлагати.

7.

До сада благовремено подигнути протести према уобичајеном ранијем судском поступку пуноважни су.

Број 3428.

Цетиње, 11. маја 1912. г.

Министар Правде,
Заступник Министра Просвјете и Црквенијех Послова,
Мило Дожић.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њихова Краљ. Височанства Краљевић Насљедник и Књагиња Насљедница имали су у Своме Двору у суботу и понедељак музикално вече, на коме је концертовао умјетник на виолини Анри Марто, а пратио га на клавиру такође умјетник Шулице. Прво вече имао је част да буде позван шири круг најотменијих званица, док је друго вече било само за врло узан круг музички образованих. На прво музикално вече у суботу имали су част да буду уз чланове Краљевског Двора чланови дипломатског кора с госпођама, чланови Краљевске Владе, државни великодостојници и неколико официра. У програму је била класична музика, коју је умјетник Марто мајсторски изводио на опште задовољство. По одмору, који је био око поноћи, сервирана је закуска.

— Његово Краљ. Височанство Краљевић Насљедник у уторак послије подне отпутовао је аутомобилом на Тополицу, одакле се сјутра дан у јутру вратио на Цетиње.

— Њихова Краљ. Височанства Краљевић Насљедник и Књагиња Насљедница јутрос су аутомобилом отпутовали са Њиховим Краљ. Височанствима Књазом Петром и Књагињом Вјером под Острог, праћени г. г. министром војним бригадир-сердаром Јанком Вукотићем, бригадиром Митром Мартиновићем, и командиром Р. Љумовићем. Њихова Краљ. Височанства ће под Острогом провести два дана на великом народном сабору, који се тамо из свију крајева, па и оближњих прекограничних купи, да се поклати моштима Св. Василија Острошког.

— Његово Краљ. Височанство Књаз Мирко у суботу у вече вратио се на Цетиње послије краћег боравка на Крушевцу, за које је вријеме походио Подгорицу, Рибничка Врела и Пиперске Ђелије, гдје је био на Спасов дан да се поклати моштима Св. Стевана Пиперског. Његово Краљ. Височанство са Крушевца се вратило на Цетиње коњем.

— Родитељи Њеног Краљ. Височанства Књагиње Наталије госп. Александар и г-ђа Константиновић, допутовали су у сриједу по подне из Нице на Цетиње.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

† Проф. НАТКО НОДИЛО Прије педесет година у Задру је почео излазити „Il Nazionale“, орган народне странке, под уредништвом Натка Нодила, тада професора на задарској гимназији. Готово сва далматинска интелигенција тадашња долазила је са универзитета из Падове, напојена духом и идеалима италијанских великана и мученика за уједињење Италије. Отуда је „Il Nazionale“ дисао тијем духом, те био орган свих свјесних Хрвата и листом Срба на приморју. На челу народне странке, која је у почетку била у мањини у Сабору далматинскоме, био је владика Стефан Кнежевић, а српске општине бирале су за своје посланике на сабору без разлике Хрвате као Србе.

Кад је доцније у народној странци завладао дон Михо Павлиновић са искључивим hrvatством и клерикализмом, Нодило је волио да одступи од уредништва него ли да попусти, што је принудило Србе, да покрену „Српски Лист“ у заштиту Српства у Далмацији.

Нодило је био већ у „Извјештајима“ задарске гимназије објелоданио двије своје историјске расправе о старим народима прије Грка и Римљана, на основу којих обратио се у Торин с понудом да напише Општу Историју, одакле доби одма повољан одговор са жељом да се сасвим настани у Италији. „Али у то доба — пише спљетско „Н. Јединство“ — именован је за професора на универзитету у Загребу, те он одби понуду из Италије, одустане од намјере да пише оно дјело, одлуком да одсада, као професор храма југословенскога, мора писати хрватски, а до тада, до своје тридесете хрватски није у опће писао.“

Од тада се није већ бавио политиком него науком, те почео издавати своју Општу Историју; али „у Загребу између политичара, с којима се није могао слагати, омладине, која га није схваћала, и неких завидних академичара, који су га својим понашањем толико озловољавали и вољу му убијали при издавању његових дјела, да не хтједе наставити чувеном Историјом!“ И ово вадимо из спљетскога листа у коме се у посљедње доба, „први пут јавља са неколико значајних чланака, чиј је био претплатник и марни читатељ све до смрти, често наш незаборавни савјетник и надахнитељ“, — што „Н. Јединство“ с оправданим поносом истиче.

Како је пратио све појаве с интересом на југу Словенскоме можемо навести, између осталих, писмено честитање на постигнутом успјеху дру Л. Томановићу у полемици са Иларионом Руварцем о прошлости Црне Горе.

Натко Нодило се родио на острву Мљету, од оца мрнара, а умро је у 78 години у Загребу, гдје је сахрањен по одлуци градског вијећа и аркадима на Миротају међу заслужним Хрватима.

Нека би његов гроб расвјетљавао пут будућим нараштајима! Т.

Шницлерова 50-годишњица. Признати њемачки писац Артур Шницлер навршио је ових дана педесет година живота. Бечки књижевни кругови прославили су на свечани начин јубилеј писца, који није само највећи бечки писац, него и један од највећих данашњих њемачких новелиста и драматичара. — Као Бечлију карактеризује га његова сентименталност, његова добротољност и — у књижевне и мисаоне сфере — подигнут онај посебни бечки пургарски скептицизам, који се једнако очитује у Гушелбауреовским куплетима, у Жирардијевим шалама, у Краусовим сатирама, у Хансликову традиционализму и у Спајделовим критикама. За то и Шницлер — макар његов рад почиње у доба Штурма и Дранга њемачког или, ако хоћете, пруског натурализма, није натуралиста. Одвише је мек, чезнутљив, приступачан утицима. Не гледа ствари какве су, него их посматра увијене у маглу меке, плахе, готово женске мистике. Значајно је за њ, да му једна од првих новела носи наслов „Sterben“ и ради о умирању сушничавога човјека, који је пун неке готово словенске туге. У збирци „Die Frau des Weisen“ прва је новела о „жени мудраца“ — мужа, који неће да гледа реалности у очи, неће да грубим чином срчбе још појача јаз између себе и невјерне жене. Он неће да види њене погрешке — и с тим је спасава за себе. Та фина нота опраштања, тај мало болни, а мало иронички смијешак провлачи се кроз сва Шницлерова дјела. За то је Шницлер и пјесник једног посебног женског типа, који је опет специфично бечки. То је „das süsse Mädel“, девојка бечког предграђа, сентиментална, мало искварена великим градом, мало натруњена културом, дијете, које тако слатко зна ћаскати. Њу је Шницлер описао у читавом низу скица и драматских сцена — о њој ради и први његов већи позоришни успјех, драма „Liebelel“. Шницлер је пјесник љубави. Није певач љепоте као Д'Анувио нити заљубљени тусогин као Призишевски или Стриндберг: његови префигени живци уживају у сензацији, коју даје сваки појединачки случај љубави. У „Анатоли“ прта у низу драматских призора све фазе те сензације, у књизи „Reigen“ хвата њену најгрубљу страну. Никад није оштар никад одрјешит. Као и Ренан држи, да је истина у clair-obscuri, никад ни у свјетлу ни у тмнини. Увијек је отмен, пун оне неке „morbidetze“, коју може имати само савремени, на врхунцу културе Бечлија. Духовит је као Француз. Уз Хартлебена једини Шницлер од модерних драматичара Нијемаца има збиља духа. Али његов дух није само шала ради шале — има у њем и једна филозофска и једна дубоко осјећајна нота. Ако је и сатиричан, увијек је благ, увијек прашта својем објекту. У посљедње доба стала је код њега превлађивати та филозофска нота. Пише драме о смрти, пише романе са позадином великих питања. Али увијек је још онај стари Шницлер: увијек је пун поезије, с много бохемства, много сентименталности и много духа.

Нагјецај за најбољу композицију. Српско пјевачко друштво у Загребу написало је нагјецај за најбољу композицију, а писану за мушки хор. Награда је 200 круна. Услови су: композитор мора бити Србин; текст композиције мора бити Србина пјесника, а компоновати треба: оду, балладу, романсу, пјесничку приповијетку из српског пјесништва и то или већ познату или ad hoc снјевану; композиција мора бити писана за мушки хоромп; да ли ће квипозиција бити писана са солима или без сола, надаље, да ли ће имати пратњу оркестра, клавира или ће бити писана à capella, конечно, да ли ће бити лирског или херојског карактера, оставља се на вољу; композиција до сада не смије бити нигдје изведена ни издана; награђена композиција прелази у искључиво и неограничено власништво Српског Пјевачког Друштва у Загребу са свим ауторским правима. Нагјецатели имају партитуре својих рађања (које имају бити писане врло читљиво, али не руком композиторовом) означити по вољи којом шифром, те их у запечаћеном омоту, приложив му у посебној куверти своју тачну адресу (са истом шифром споља), послати на друштвеног предсједника срп-

ског пјевачког друштва у Загребу (Јеласићев трг), најкасније до 28. септембра (1. октобра по нов.) 1912. до 12 сати у подне. Приспјеле натјечајне радње оцијениће у ту сврху по управном одбору друштва изабрани југу. Касније стигле композиције неће се уважити. Награда ће се досудити само оној композицији, за коју југу једногласно изјави, да је у сваком погледу вриједна. Награђене композиције вратиће се њиховим ауторима.

Пјесме С. Добрковића. Саво Добрковић из Црмнице издао је овај позив на претплату: „Бавећи се дуже вријеме у Америци, написао сам једну збирку патриотских пјесама под насловом: „Пјесме од Саве М. Добрковића.“ Књига је штампана у Држ. Штампарији на Цетињу и износи четири штампана табака 64 странице а цијена јој је веома мала 50 њара. Молим све своје пријатеље и познанике у Црној Гори и у Америци, да се заузму за скупљање претплате на ове пјесме. Скупљачима дајем на сваких десет књига један комад, а књижарама уобичајени рабат. Књига се може добити у књижари А. Рајиваји на Цетињу и код писца. Црмница, Мачуге, Вир Пазар.“

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Жена у борби са пијанством

У свјетској биједи што је причињава алкохолизам, жена се без сумње јавља као страна која највећа страда. Већ због своје друштвене и породичне бесправности, потчињености и понижености, жена мора трпљиво и покорно да подноси све појаве и последице алкохолизма у породици. Још је страшније за жену, која има мужа алкохоличара, да против своје воље, против жеље и убјеђења, даје живот потомству, које ће бити наследно наклонено ка алкохолизму, да носи у души мучно осјећање, да ће родити дијете глуво, нијемо, наказно или блесаво. Ужасно је за жену гледати, како се њен вољени човек мало по мало преобраћа у животињу, како губи осјећање наклоности и у пијану стању бије и злоставља дјецу. Ну још је ужасније што муж-пијаница, рушилац породице, разврга дјецу, која, видећи оца пијана, како грди и ружи њихову мајку, и сама почну пити, ружити и не слушати мајку. Алкохолизам је тако велико зло, таква несрећа која дегенерише човјечанство да је сваки савјестан члан друштва дужан борити се против овог свеопштег непријатеља; у ту борбу дужно је прије свега да ступи женскиње, пошто оно највише страда од те биједи. Женскиње је дужно да се бори рамо уз рамо са онима, који војују против алкохолизма. Учешће жена у тој борби неће остати бесплодно, нарочито у погледу подмлатка. Нема сумње да успјех женскиња у тој борби зависи безусловно од правног положаја његовог, од грађанске самосвијести и од ступња развића њеног политичког и друштвеног живота. Што развијенија буде жена, у колико буду већа права њена, у толико ће да буде пространија и разноврснија њена дјелатност у борби са алкохолизмом, у толико ће боље резултате постићи у овој борби. И доста, тамо гдје се жена користи слободом и правима, она енергично и успјешно води борбу против употребе алкохолних пића, оснивајући друштва трезвјености, добијајући од влада законе који ограничавају продају пића.

Такве нам примјере пружају Америка и Западна Европа. Америчким женама припада част, да су познале штетност алкохола и повеле борбу против њега. У Америци су жене самостално ступиле у ту борбу у почетку 70-тих година прошлога вијека.

Године 1873.—74. у држави Охајо удружило се неколико честитих жена, да би се заједничким силама бориле против душманина; оне су ишле од механе до механе с молитвама и пјевањем псалмова, и обраћале се топлим молбама продавцима и потрошачима. Тај догађај је познат под именом: војна жена против ракије (Women's Whisky War). То је послужило као подстрек силном и брзом покрету жена против алкохолизма. Тада је основан Савез хришћанског женскиња, ради проповиједања трезвјености. Из сједињених Држава прешла је пропаганда женског покрета против алкохола у Велику Британију. Овдје је основан Савез британског женскиња, ради борбе с пијанством, затим Савез трезвјеног женскиња у Енглеској. Женска друштва трезвјености сталаше ницати и у другим земљама, као у Шведској, Норвешкој, Финској, Њемачкој.

Сва та друштва сјединише се и образваше Свјетски хришћански женски савез борбе за трезвјеност (The World Women's Christian Temperance Union). Оснивачица тога савеза бјеше мис Френсис Вилард (Willard).

Основно начело савеза је — потпуно уздржавање од употребе алкохолног пића и каквих било наркотичних средстава. При ступању у савез, чланица даје завјет

уздржљивости у овом облику: „Ја потписана, дајем свечано обећање с бојом помоћи да ћу се уздржавати од употребе алкохола и наркотичних средстава у свим облицима и борити се свим могућим средствима против њихове употребе и продаје“.

Примјеру Америке сљедовала је Енглеска 1876. год. када је овдје организован први „Британски женски савез трезвјености“. У том савезу има око сто хиљада чланица. Резултат рада поменутог савеза био је, између осталог, увођење обавезне антиалкохолне наставе у школама, а г. 1895. изишао је министарски акт, којим се женама признаје право на развод брака са мужем-пијаницом, или да га стави под старатељство.

У Норвешкој жене такођер воде одавно борбу с пијанством а резултати те борбе су сјајни, усљед тога што су жене у тој земљи завладале широком правом гласања. Веома крупну побједу одржале су жене у Норвешкој 1894. год., 24. јула исте године издан је закон, који даје право онштинама да забране продају алкохолних пића у својој територији, ако се за забрану изјасни већина становника старијих од 25 година; притом је скупштина дала и женскињу право гласа, и то подједнако удатом, као и неодатом. У Норвешкој има данас до хиљаду друштава трезвјености са 130 хиљада чланова.

У Шведској постоји одјељак реда добрих храмовника, гдје узимају видног учешћа око 19 хиљада жена; притом је и једна жена (г-ђа Бергман) члан извршног одбора. Женска друштва трезвјености у Шведској основала су многе радне установе, као н. пр. клуб за раднице, са читаоницом и трезваријом; клуб за војнике са недјељним предавањима; трезварије за полицајце, жандарме, кондуктере трамвајске, фијакеристе, с безалкохолним пићем, склоништа за мрнаре и т. д.

У Холандији жене су ступиле у борбу против алкохолизма 1894. г. тада је једна госпоња примљена за члана одбора у друштву трезвјености, које је постојало још од 1842. године, али куда раније нијесу примали жене, или бар нијесу имале једнака права. Друштво трезвјености у Амстердаму има пододбор од дама, које су обавезане да посјећују радничке породице. Друштво хришћанске браће у Амстердаму прима за чланове све особе, које су старије од 20 година; оно је установило два одсјека, један мушки, други женски. Холандско женскиње има девизу: „у име Бога и породице“. У Холандској постоји и одсек свјетског савеза хришћанских жена, ложа реда добрих храмовника, гдје судјелује неколико стотина жена. Женско друштво трезвјености носи назив Савез хришћанка против злоупотребе алкохолних пића. Оно има агента — путника, који путује по земљи ради ширења идеје трезвјености. Оно је установило многе трезварије за раднице и издаје лист за омладину („Нада у будућност“). По холандским законима служи постојано пијанство и развратан живот мужевљев као повод за развод брака.

У Германији (Њемачкој) жена је доста касно ступила у борбу с алкохолизмом, на име 1904. године, кад је основано прво женско друштво трезвјености, као одсек Свјетског хришћанског савеза женскиња. Задаћа и рад савеза састоји се у васпитању дјете у породици и школи на основи уздржавања, у распрострањању идеје трезвјености путем штампе и јавних предавања, у оснивању трезварија, у указивању помоћи жртвама алкохолизма, у смјештању пијаница у склоништа за пијанице и т. д.

Њемачка друштва трезвјености основана су на начелу потпуно уздржљивости и одликују се општом приступачношћу; у њима је искључено свако политичко и вјерско партизанство; чланови се користе потпуно једнаким правима, без обзира на сталешке предрасуде.

У Француској женскиње узима учешћа у „међународној лиги против алкохолизма“; журнал друштвени је „Плава звијезда“ (Etoile bleue), са прилогом за дјецу „Омладина“ (Jeunesse). У борби са пијанством нарочито се истиче енергична г-ђа Легрен (Legrain).

У Швајцарској нема нарочитих женских друштава трезвјености. Женскиње ипак живо судјелују у мјешовитим друштвима; нарочито је много женских чланова у Савезу „Плави Крст“, који је основао 1879. свештеник Роша. Борба са алкохолизмом је у Швајцарској од врло велике важности, јер је овдје то зло врло развијено не само међу одраслима, него и међу дјецом. Рачуна се да 75% породичних драма имају свој узрок у пијанству мужевљево, број ванбрачне дјете расте из године у годину. Нарочито је на гласу у том погледу Кантон Ват.

У Белгији постоје школска друштва трезвјености и Савез белгичких жена против алкохолизма (L'Union des femmes belges contre l'alcoolisme). На челу Савеза

стоји г-ђа Келхоф (Kelhoff), која издаје нарочити лист.

Покрет жена против алкохола у Финској отпочео је 1875. год. Овај покрет је веома потпомогла равноправност женскиња учешће његово у изборима и у народном представништву. Захваљујући женскињу, министарство је 1891. године издало распис о проповиједању трезвјености ученицима, 1893. год. отпочео је излазити лист за трезвену омладину. Још раније поникло је мноштво друштава трезвјености, у којима је женскиње имало великог учешћа.

У Русији тек отпочиње учешће женскиња у борби са пијанством, судјеловањем у друштвима трезвјености. Ну одвојеног женског друштва трезвјености до скоро није било. Оно се јавило тек ових дана. У Петрограду, под именом: „Друштво борбе с алкохолизмом жена и дјете“. Литванско женскиње, тражило је на своме конгресу у Ковну 1908. год., да се обустави продаја ракије у сјеверозападном крају Русије, а да се допусти само продаја њена у апотекама, као лекарије, Естонско женскиње упутило је своје конгресу у Нарви 1909. год. естонско омладини овај протест: „У интересу будућности естонског народа, ми протестујемо против тога, да се ви спремате за живот покрај чаше пива“. На првом сверуском збору против пијанства (1910.) поднесена је молба литванског женскиња, да се у школама заведе настава о штетности алкохолног пића. Што се тиче борбе женскиња с пијанством, овај збор је донио ове одлуке, које заслужују пажњу:

1. Имајући у виду слабо учешће руског женскиња у борби са употребом алкохолних пића, збор га позива на најобилатије ступње у борбу против друштвене биједи;

2. Обичаји пијења јављају се као један од главних чинилаца развића алкохолизма, а породица често пута као неопходну потребу, да се жена као мати, васпитачица и домаћица лати најодлучније за искорељавање ових обичаја;

3. Утврђујући, колико силно страда женскиње свих слојева од алкохолизма оцава и мужева, збор сматра као неопходно, да се у законодавству утврде мјере за ограничење породичних права мужева, а тако исто и жена, који би били хронични алкохоличари;

4. Пошто су распрострањеност нарави и проституција у тијесној вези са алкохолизмом, неопходна је најшира и најодлучнија борба како против овога, тако и против врхих појава; наредом с тим је збор изјавио особену жељу, да се затворе проститутске радње, које су мјеста продаје алкохолног пића и постојано пијанства;

5. Имајући у виду да је смањивање пијанства нераздвојно скопчано са подизањем економског и духовног напретка народа, да се измјена на боље услова живота народних маса наводи у правој зависности од поправке положаја женскиња, збор сматра, да ће борба против алкохолизма бити потпуно успјешна тек тада, кад жена ступи у њу као равноправна грађанка.

Савез трезвјене младежи

Онога дана, када је у Биограду отворена прва ложа гут-темплерског реда (17. јануара 1907. године) и када је проучена његова организација, људи одушевљени идејом његовом преузеше све потребе корак да се и код Срба створи одјељење за младеж. Тако већ фебруара 1907. године бира се г. Д-р Светозар Марковић, лекар и садашњи председника Савеза. Рад је био почетан, тежак, без искуства, без знатних доживљаја. С доласком за председника г. Д-р М. Ђ. Поповића, рад је кренуо живим темпом тако, да је 1908. године створено око двадесет кола, двадесет поларних тачака одакле ће се добити воља и одушевљење за рад у Савезу. Значајно је у тој години отварање кола у учитељским школама и у богословији. Кола су се отварала, али немањем преданих радника у оној мјери у којој би требало да буде, рад Савеза те године носи обележје тежине, да се дође до што бољег стања, да се дође до тога да Савез не буде само на папиру идеалан, већ да буде у ствари оно што се од њега с правом очекује. Те године почеле су се истицати разне препреке раду, он оне су само и једино истрајношћу и преданошћу савлађиване.

У 1909. години створено је још десетак кола а већ те године придоласе млађе снаге, које уносе више живота у рад Савеза. Студенти, који су сасвим озбиљно схватили своју дужност, која им је као гут-темплерима додијељена ступањем у ред, почели су одвајати више времена од својих слободних часова и поклањати га Савезу. Савез је тада добио нешто што је уродило жељеним плодом, Савез је тада добио у сваком колу по једног енергичног младог човјека — студента, који је имао дужност да се стара о раду свога кола.

Када је пред крај 1909. године дошао млади и одушевљени трећи председник г. Младен Т. Берић, асистент Универзитета а сада државни питомац (у Паризу за математику, у Савезу не само да није ојачао рад, већ је и почео бивати срећенији. Те године дошло се до неког мањег пословника рада у колима, те године дошло се до неке тежње да се сазна право стање усјећа у Савезу, али то бјеше само покушај који није остао без утицаја на рад Савеза доцнијих година. Број кола и чланова не се непрестано, ма да је било у 1910-тој години доста кола која су била укинута. Енергичности гадањих чланова управе има се приписати што је Савез продоро скоро у свима школама, што су од чланова управе скоро сви омладинци сазнали да Савез постоји, да га има и да у њега треба улазити са великим одушевљењем, јер он је прека потреба омладини.

Септембра 1910. година одлази вриједни председник на студије а за председника долази садашњи председник г. Д-р М. Ђ. Поповић. Од тога доба рад у Савезу стално напредује благодарје раду студената. Студенти раде у колима најенергичније, из кола излазе одушевљени борци и иду као пропагатори по цијелој Србији а из Академске Ложе такође долазе све нове и нове млађе снаге.

Данас Савез Трезвјене Мladeжи броји 68 кола у Краљевини и 20 ван Краљевине, данас Савез Трезвјене Мladeжи има свој орган „Савезник“ преко којг успјешно обавјештава омладину о свом узвишеном позиву, данас Савез Трезвјене Мladeжи има својих чланова у свима средњим и стручним школама, који се сваке недјеље по два до три сата забављају студијом алкохолног питања.

Рад у Савезу напредује као што напредује и рад у ложама. Почетком 1912. године ствара се Велика Ложа са 13 ложа и око 564 члана, док је почетком 1911. године било свега три ложе са једном обласном ложом и са 300 чланова. Почетком 1911. год. Савез броји 41 коло са 2290 чланова, а почетком 1912. год. број кола скаче на 60 а чланова на 3.600.

За ово вријеме одржано је 620 саставака и око 85 предавања а да и не помињемо обавјештења путем „Трезвјености“, који се растура у 2000 примјерака и „Савезника“ који иде у 4000.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Заливање и ђубрење воћака

На жалост, виђамо још и данас у многим крајевима, да наши пољопривредници воћарство преко рамена погледају и сматрају га као неко пасторче, и ако је то једна врло корисна грана наше домаће привреде. Истина, у неким крајевима је оно и мало развијеније и више се на њега полагаје, али се и тамо више или мање гријешу у погледу правилнога његовања појединих, усамљених воћака, исто тако, као и у његовању засађених воћака.

За сада ћу овдје да упозорим на двије грјешке, које се престо са немарности чине, а које се, са иоле мало добре воље, врло лако дају исправити.

„Ове је године воће врло лијепо цвјетало, па и опет га зато неће много бити. Ова припека, а кише нема — све ће отпасти!“ Тако се од прилике говори. И заиста, ако је земља сува, па најбу још и сушне године, или само неколико сушних мјесеци, онда морају воћке да страдају. Али је више пута и до нас кривица, јер смо се ми навикли, да се за све Преблаг Бог само брине. Често можемо видјети у близини неке ријеке или потока или бунара, како је понека воћка од сунчане жеге изнемогла и мора с тога ужасне мукe да трпи, јер је и воћка живо створење; а домаћин, у мјесто да се побрине за потребну количину воде и да воћку залије, он — уздише за кишом и чека, да му сама киша воћку залије. Чекајући на кишу, воћки у томе очекивању није баш ни у колико поможемо, њена жеђ није угашена; она и даље жедни и пропада. Па ако у близини и не би било воде, треба је донијети, па ма то из даљине било, ма се за њу и која пара издала, јер ће сваки такав издатак доцније опорављена воћка обилатим родом обилато надокнадити.

Кад је трајна суша, нарочито за вријеме цвјетње, треба сваку воћку бар два пута недјељно добро залити, па ма се то и у цијеном воћњаку учинити морало, — воћке у напредном порашивању неће заостати, а осим тога ће обилатије „понијети“ и сав род одржати.

А како стојимо са ђубрењем?

Како с прољећа почну воћке да цуве, како отпочне лишће, да се развија и цвјетје да цвјета, отпочиње у једно и дрво да порашује. У кругу воћкином нагомилане хране мало по мало нестаје, она се потроши, па, ако је сама природа или људска рука на ма који начин не обнови и земљишту накнади, воћка ће да ослаби, а замјетнути плодови ће да отпадне прије,

доша
сједни
инвер
Пари
да ни
и сре
ког ма
годин
сази
то је
без у
одина
стана
доста
ности
рипи
свиња
е ско
за по
ула
р он
једни
ника
М. Ђ
анезу
стру
енер
бор
јело
е до
рош
але
и к
ус
вом
јене
има
т се
Бав
на
912
жа
11,
ном
10-
ло
д,
100,
та,
то-
ска

што се довољно и развију, недочекавши и да сазру. У томе случају воћке — глатују. За човјека је млијеко лака сварљива храна; млијеко је дјетету и јело и пиће. Па и за воћку имамо тако течну храну, која воћку и сити и напаја, а то је течна ђубре: стајска мокраћа или осока. За ту течну, сварљиву храну воћкину треба мало подаље од стабла, а околно њега на више мјеста једном подебљом обликом избуштито рупе, па у њих усуги доста разблажену осоку, па ће воћка одмах бујно и весело отпочети да порашује, обилато ће да раће и плодове боље до одржава, па ће на тај начин и домаћина бити од много веће користи.

Не ваља садити воћке ублизу

При заснивању воћњака још једнако се упада у грјешку, да се ваћке засађују на малом, недовољном одстојању једна од друге. То је јака грјешка, због које се доцније омета правилно развијање воћњака.

Одстојање од 10 метара — кад су у питању високе воћке — може многоме воћару изгледати сувише велико, али ће већ послје неколико година видјети да то није случај, пошто се тек послје неколико година види колики простор захвата добро развијена круна високих воћњака.

Као примјер, да узмемо јабуке. Њих треба засађивати, такође, на одстојању од 10 метара. На жалост, и данас многи воћари засађују јабуке на недовољном одстојању од 6 метара. Као посљедица оваквог погрешног засађивања, наступа неправилно развијање круне. Круна, мјесто да се развија и ширину, због недовољног простора, иде наврше. Главни мјесто гдје треба да се развијају плодне граниче, премјешта се, на тај начин, ближе врху круне, — а свакоме је воћару познато, да се са тако развијене круне никада ни приближило не може добити доброг воћа, као са воћака чија је круна правилно развијена.

Кад су воћке засађене на недовољном одстојању, не могу да добијају ни довољно свјетлости ни довољно ваздуха; због тога ни оплођавање код тих воћњака не може да буде тако добро, као код воћњака које су засађене правилно, на довољном одстојању једна од друге.

На овако погрешно засађене воћке, у већој мјери нападају и штеточине. То је право лигелло гусјеница; и кад се ту једном залежу, не истријебили их лако.

Па колико тек штету наносе печурке, које се најбоље развијају на оваквим воћњацима!

И кад је то све познато воћарима, зашто још једнако грјеше? Зашто још једнако засађују воћке на недовољном одстојању?

Само зато, што хоће на што мањем парчету земље да засаде што већи број воћњака; да од више воћњака добију више плода. — Међутим, ствар је потпуно обрнута.

Правилно засађене воћке, на довољном одстојању, дају и више плода и бољи плод — зато:

Не засађујте воћке ублизу!

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Велики народни сабор. Као и сваке, тако ће и ове године о Духовима бити под Острогом велики народни сабор, на који се стијече силан народ из свију крајева државе, па и преко-граничних, а нарочито из Херцеговине, Боке, Старе Србије и Приморја, да се поклонити моштима Св. Василија Острошког. Под Острог је отпловала и војна музика, која ће на сабору концертovati. За владиног комесара одређен је г. бригадир Благо Бошковић, управитељ зетско-брдске области.

Страни путници. У врло великом броју готово сваког дана стижу путници са стране. Има их из свију крајева свијета, али их има највише Енглеза и Нијемаца. Сад се очекује велика група Француза и Енглеза.

Годишња скупштина. Пега главна скупштина „Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори“ држаће се, према одлуци управног и надзорног одбора, у идућу недјељу, 20. ов. мј., у 9 сати прије подне, у сали Цетињске Читавнице, с овим дневним редом:

- 1.) Извјештај управног и надзорног одбора о раду и имовном стању друштва;
- 2.) Измјена друштвених правила;
- 3.) Избор управног и надзорног одбора и давање разрјешнице досадашњим одборима; и,
- 4.) Евентуалије.

Одбори друштва већ су издали исцрпан извјештај од два штампана табака о раду и имовном стању друштва за вријеме од његове установе у год. 1902 па до 1912., и он се већ разасиља пријатељима, члановима и прилагачима друштва овдје, у унутрашњости и иностранству, дакле свијема који су у управи по рачунским књигама као такви познати. Тако ће г.г. чланови свих врста и она господина, која до 19. ов. мј. у вече уплате чла-

нарину члана оснивача за годину 1912. у перпера 3, или у перпера 2 за члана улагача, унапријед бити детаљно обавијештени о стању, у коме се друштво данас налази и имати право и могућност учешћа у претресу реченог извјештаја и других питања друштвених, као и користити се правом гласа, према правилима друштвеним. Чланарину је овлашћен примити ма који од чланова управног одбора који су извјештај потписали.

Излазећи пред сазивом скупштине на јавност с реченим извјештајем, одбори се с правом надају и очекују, да ће пријатељи нашег народног напретка, пријатељи подизања народног занатлиско-трговачког подмлатка и његове привредне радности, нарочито пријатељи друштва из мјеста, доћи као чланови на ову скупштину, и, давши у дискусији упуства новој управи за рад, уједно дати друштву оног полета, којег је имало, кад је основано и којег оно мора имати подмлаћено новим снагама, новом вољом за рад.

„Само у смишљеном раду лежи напредак и спас!“ завршава се речени одборски извјештај.

Скупштина „Његоша“. Сазвана скупштина првог црквено-пјевачког друштва „Његоша“ на Цетињу није се, због недовољног броја чланова, могла држати сад у недјељу, него је одложена за 20. ов. м., када ће се држати без обзира на број присутних чланова.

Прилози за цркву. Храм српских просвјетитеља у Светој Гори изаслао је монаха Романа Вукмановића, из Подгора у Црмници, да по разним крајевима Српства скупила добротворне прилоге за подизање овог српског храма. У Босни је скупило 6.400 круна, а у Херцеговини 1.600. У Црној Гори су за храм приложили: Епископ никшићки г. Кирил 30 перпера, јеромонах Нићифор Симоновић 20, д-р М. Гавриловић, посланик 20, храм св. Георгија у Подгорици 15, Митрополит г. Митрофан 10, манастир цетињски 10, Лазар Мијушковић 10, посланик руски 10, општина подгоричка 10, управитељница дјевотворног института 10, игуман манастира острошког 10, г.г. министри 24, народ на Цетињу 100, народ у Никшићу 44, народ на Д. Граду 30, народ у Подгорици 55. Братство Вукмановића у Подгору, Црмници 500 перпера. Скупљач прилога се дародавцима најтоплије захваљује на прилозима испред храма српских просвјетитеља у Светој Гори и у исто вријеме моли и препоручује се свима добрим православним побожним душама да прилоге шаљу на ову адресу: Ђелим Невелика Mont-Athos, Carei monahu Romanu Wukmanovichu.

Вријеме. У сриједу нам се вријеме промијенило. Пролила се киша, која је и у четвртак цео дан, с незнатним прекидима, трајала, док се пред вече није вријеме почело нешто разведравати, али је још исто вече почела киша поново да пада. У петак је била врло плаха. Носена јаким вјетром уз грмљавину донијела је и тучу. Киша још пада и нема изгледа да ће скоро престати.

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 7. маја. — Министар унутрашњих дјела саопштава, да бивши посланици Хасан из Приштине и Јахија из Призрена раде у заједници с Исом Бољетинцем на проширењу арбанаског покрета. Према извјесним вијестима, војска је упућена у Феризовић, а према другим у Приштину. — Дарданели су отворени, пароброди су почели одлазити. — Приликом смотре министар војни пао је с коња и повриједио се у ногу. — Службени кругови турски изјављују да се ситуација побољшала односно концентрације руских трупа, јер је Саонов изјавио амбасадору турском да су резервисти из ростовског округа као и резервисти флоте распуштени.

Париз, 7. маја. — Димен је наименован за амбасадора у Бечу.

Гмунден, 8. маја. — Према приватној депеши, принцу Ђорђу Кумберландском догодила се на путу за Копенхаген несрећа на аутомобилу. Појединости и службена потврђења недостају.

Цариград, 8. маја. — Тврди се, да је министарство војно предузело мјере да улазак у Босфор на обје стране осигура и већ су два батаљона заузела положаје у висинама близу Бујукдере. Министарски савјет је ријешо да се протјерају из царевине сви Италијанци осим рад-

ника, удовица и свештеника у року од 15 дана.

Рим, 8. маја. — Генерал Амерадесте јавља службено да је брод „Пегазо“ дошао јуче пред острвом Сими и позвао гарнизон и власти на предају. Италијанци су заробили кајмекама, жандарме и чиновнике, иза чега су Италијанци узели власт у своје руке.

Берлин, 8. маја. — Принц Ђорђе Кумберландски и његов сапутник на аутомобилу погинули; шофер тешко рањен.

Фрисак, 8. маја. — Несрећа са аутомобилом догодила се синоћ у близини Фрисака. Аутомобил је полетио у јаругу у шуми и ударио у дрвеће. Принцу Ђорђу прса и мозак размрскани, слузи мозак, а шоферу рука сломљена. Принц и слуга умрли.

Берлин, 9. маја. — Амбасадор руски у Берлину Остен Сакен умро је у Монте Карлу.

Париз, 9. маја. — Делкасе је одбио кандидацију за председника парламента.

Петроград, 9. маја. — Коковцев, говорећи о затварању Дарданела на шестом конгресу индустријском, изјавио је, да поновно затварање Дарданела садржи огромно политичко питање, о коме влада води рачуна, али ријешење истог не зависи од наше воље већ од заједнице политичких прилика, које доминирају Европу од назад 65 година.

Цариград, 9. маја. — Министар војни публиковао је саопштење о предаји Родоса. Пошто су трупе италијанске биле куд и камо многобројније, то је мајор Абдулах, видјећи да је отпор немогућ, прихватио предлог о предаји гарнизона с војним почастима. Официри су задржали сабље. Турака је било свега 960 војника, од којих се предало само 700 и то кад је број погинулих изнио 30% од укупног броја. Овај отпор служи на част оружју отоманском, а посебне околности онемогућиле су герилски рат.

Рим, 9. маја. — Краљ је предао Ђиолитију 100.000 франака у име помоћи Италијанцима протјераним из Турске.

Биоград, 9. маја. — Послије расправе од три дана Н. Скупштина је, са 84 против 5 гласа, усвојила извјештај верификационог одбора односно оснажења мандата. Ипак се држи да је пад владин неизбјежан.

Цариград, 9. маја. — Генерал Абдулах Паша наименован је за команданта трупа концентрисаних у Призрену и Пећи.

Биоград, 9. маја. — Скупштина је изабрала за председника Андру Николића, а за потпредседнике Стојановића и Чорбића старо-радикале.

Солун, 9. маја. — Реформна комисија са министром унутрашњих дјела по довршеном путовању по Арбанији и Маћедонији приспјела је овдје.

Скопље, 9. маја. — Службено се саопштава да од назад два дана није било озбиљнијег судара с Арбанасима, који непрестано држе договоре. Један од шефова арбанаских изјавио је, да ће се Арбанаси само онда разићи ако им се поврати одузето оружје. Генералштабни мајор Февзи бег, кога су напали Арбанаси на путу за Митровицу, морао се вратити у Пећ избегаваши смрт захваљујући јакој пратњи.

Цариград, 10. маја. — Данас послје подне саопштено је било амбасади Њемачкој ријешење о протјеривању Италијанаца. Министарски Савјет такође се бавио питањем о ријешењу молба Италијанаца за пријем у турско поданство и рије-

шио, да се у исто време само они Италијанци, који овдје имају породице. — Министар унутрашњих дјела одређен је да пође из Солуна у Скопље ради преговора с Арбанасима. Изгледа, да Арбанаси постављају неусвојиме услове.

Будапешта, 10. маја. — Предсједник угарског сабора Навај дао је оставку пошто с њиме већина није задовољна, јер неће да спушта опозицију. Мјесто њега већина је истакла грофа Тису. При томе избору дошло је у сабору и до нереди. Опозиција је напустила салу и онда је Тиса једногласно изабран за председника.

Цариград, 10. маја. — Министар финансија Наиб бег дао је оставку; заступаће га министар грађевина Ђавид.

Будапешта, 10. маја. — Приликом инсидената у парламенту социјална партија објавила је општи штрајк, који је почео данас, али само дјелимично. Број штрајкача износи 50.000 и они су хтјели да продру у парламенат. Између штрајкача и војске и полиције дошло је до судара. Полиција и војска употребила је оружје. Један је војник погинуо, 63 рањено, од којих 25 тешко, 7 полицаја рањено.

Цариград, 10. маја. — Пошто су тражења Арбанаса неусвојима, то је ријешено да се предузму енергичне мјере ради растјеривања бунтовника и повраћај реда.

Беч, 11. маја. — Министар иностраних дјела отпутовао је вечерас за Берлин.

Биоград, 11. маја. — Краљ је усвојио оставку министра финансија С. Протића.

Будапешта, 11. маја. — Данас послје подне на више тачака у вароши дошло је до судара између масе и полиције. Све су електричне свјетилке поразбијане, те је освјетљење немогуће. Од 3 сата послје подне обустављена је возња на трамвајима на свима линијама. Сви су дућани затворени. У вече је положиј исти и ако је дошло војске у помоћ из провинције. У предграђима је ноћу дошло до пуцања између штрајкача и војске. Досад изгинуло 6, а ухапшено око 200 радника. — Тврди се, да ће општи штрајк настати и у Дебрецину, Сатмару, Кашу и Кекемету.

Цариград, 11. маја. — Синоћ је полиција под сумњом шпијунаже ухапсила бив. чиновника италијанског консулата, но приликом његовог вођења у Стамбол исти је успио да утече у руску амбасаду. Полицај, који га је пратио, хтио је такође да уђе унутра, али га је у томе спријечио портир. Италијанац је већ предан њемачкој амбасади. Руски амбасадор опростио је полицајцу што је хтио да продре у посланство.

Цариград, 11. маја. — Министар војни је извијештен, да су се неколико официра и војника повукли у унутрашњост Родоса, одакле се боре с Италијанцима. — Министарство војно саопштава да је 16. маја по н. к. дошло до судара између Италијанаца и Турака код Бенгази, и да су се Италијанци морали повући с огромним губитцима.

Цариград, 11. маја. — Синоћ је неколико једрењача хтјело да уђе у Босфор из Црног Мора. Командант утврђења, држећи да је то руска флота, дао је знак узбуне, али послје неколико ђор-фишека видјело се у чему је ствар.

Париз, 11. маја. — Дешанел је изабран за председника парламента.

Солун, 11. маја. — Ситуација у Пећи и Ђакову остала је иста, те су стога Хасан бег и Неџиб Драга добили наредбу да пођу у Малесију, не би ли добили потпору у шефовима малисорским. Такође се она жа јако вреће међу Арбанасима у Пренџанима.

СЛУЖБЕНА ОБЗНАНА

(Особито важно за наше трговце увознике)

Због тога, што често од појединаца добијам протесте противу „Барског Друштва“ за нестанак или кварење пошљака (нарочито трговачког еспапа), које то Друштво жељезницом и паробродима превози, на начин, који не одговара законским и другим установљеним прописима и што многи из незнања тих прописа пропусте прибавити на вријеме средства за доказ своје штете, принуђен сам овиме обзнанити: како треба поступати, прије свега, кад се од органа „Барског Друштва“ примају пошљак, дате том Друштву за превоз, а како кад се утврди, да је у њима учињена штета при превозу жељезницом или преко Скадарског Језера.

1) Сопственици пошљака или њихови опуномоћени замјеници, кад примају ове од органа „Барског Друштва“ у жељезничким или паробродским станицама, не треба да пошљак приме нити пријем истих да потврде својим потписима, док не виде: да ли је односна пошљак онаква, каква је предата „Барском Друштву“ — како што се тиче броја коли, тако и што се тиче стања ових (у колико превозила законски и иначе по установљеним правилима и уредбама одговара за ово друго). Ако у пошљаку нешто недостаје или је иначе учињена каква поврједа исте, то утврђују записнички сопственик пошљака, односно његов пуномоћник, и старјешина жељезничке, односно паробродске станице, који и потписују тај записник и на исти се ставља печат дотичне станице. Овај се записник предаје с односном пошљаком сопственику исте или његовом пуномоћнику. — Ако би дотични орган „Барског Друштва“ с чега било одрекао на горе описани начин извести констатацију штете или се он и онај, који пошљаку прима, не би сложили у тој констатацији, други ми се има на то пожалити телеграфски и до мог одговора не треба да спорну пошљаку прима.

2) Они, који хоће да траже од „Барског Друштва“ накнаду за своје оштећене односно настале пошљак, треба да то учине одмах, чим буду о штети извијештени. Тражење има бити писмено и исто треба поднијети у два примјерка преко старјешине жељезничке односно паробродске станице, у којој је утврђена штета, заједно са записником о том и осталим документима (листом предаје, односно приказником полице, ако се ствар тиче пошљака, која је дошла морем, па не нађена у магазину „Барског Друштва“ у Бару, и оригиналним рачуном о вриједности настале робе) или само с тим документима без записника, ако пошљак није ни дјелимично дошла (у којем случају се тражење подноси оној жељезничкој односно паробродској станици, преко које се пошљак имала примити). Орган „Барског Друштва“, којем се на овај начин писмено тражење с прилозима подноси, има на једном примјерку тог тражења прибљежити: кад је његов уникат примио и што је све још с њим примио и, потписав ту прибљежку, те потврдив ју печатом станице, повраћа спис предаваоцу тражења.

3) Ако се најдаље у року од мјесеца дана, пошто се писмено тражење назначено у предходној тачци са прилозима му предаде, „Барско Друштво“ на исто не одазове, оштећени се има обратити мени, упутив ми уз посебну жалбу противу „Барског Друштва“ и онај дупликат писменог тражења поднесеног дотичној жељезничкој односно паробродској станици.

Сва писмена, која ми се упућују у вези с мојим службеним положајем, као и документа те остали прилози ових, да би се по закону могла узети у поступак, треба да су снабђевена прописним таксеним маркама.

Напомињем, да се ради на томе, да се „Барским Друштвом“ и односним царинарницама пломбирају жељезнички вагони и мауне (шлепови), у којима речено Друштво прегони робу, те ће онда још боље бити спријечено кварење те робе и неставање исте; а и кад би било тога, пошто ће пломбе на пошљедним станицама ломати и робу прегледати заједнички тамошње царинарнице и органи „Барског Друштва“, још лакше ће се тад долазити до доказних средстава за утврђивање штете у тој роби.

Број 445.

Бар, 12. априла 1912. г.

3—3

Службени огласи

ОГЛАС

Због извршења пресуде Кр. Обласног Суда у Никшићу, од 8. фебруара 1912. године, број 4936—IV—1911—1803, — износи се на јавну продају доље описана непокретност Баба Р. Бјелетића из Опутне-Рудине, за намир дуга Гаја Ђировића из Глибаваца; која је процијенена перпера 900.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока: 18. маја, 18. јуна и 18. октобра 1912. године, од 2 до 5 сати после подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, на другом року хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ од процијенене вриједности, на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициданти су дужни положити при иквенту јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, дужникови повериоци, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду пријед прве продаје.

Опис непокретности:

1 $\frac{1}{2}$ рало оранице именом «Кућетине»; граници: од свију страна имовином Јока Бјелетића.

Број 476. 18—1912.

Пилатовци, 18. априла 1912. године

Капетански Суд,
кап. Васо Алексић.

Р. 180, бр. 398, 1,1

ОГЛАС

Због извршења пресуде Кр. Обласног Суда у Никшићу, од 8. фебруара 1912. године, број 667—IV—1911—804, — износи се на јавну продају доље описана непокретност Паша и Николе Вујовића из Опутне-Рудине, за намир дуга Тома Анђелића из Билеће, помоћника Ива Баларина из Дубровника, која је процијенена перпера 1200.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока: 18. маја, 18. јуна и 18. октобра 1912. године од 2 до 5 сати после подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, на другом року хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ од процијенене вриједности, на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициданти су дужни положити при иквенту јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право; дужникови повериоци, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду пријед прве продаје.

Опис непокретности:

2 (два) рала оранице именом «До у капањци»; граници: од истока Јока и Бабо Бјелетића, од запада и сјевера Буро Бјелетића, а од југа Симо Будалић.

Број 477—21—1912.

Пилатовци, 18. априла 1912. године.

Капетански Суд,
кап. Васо Алексић.

Р. 195, бр. 398, 1,1

ОГЛАС

Због извршења пресуде Кр. Обласног Суда у Никшићу, од 8. фебруара 1912. године, број 4936—IV—1911—1803, — износи се на јавну продају доље описана непокретност Пера М. Бјелетића из Опутне-Рудине, за намир дуга Гаја Ђировића из Глибаваца; која је процијенена перпера 650.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока: 18. маја, 18. јуна и 18. октобра 1912. године, од 2 до 5 сати после подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, на другом року хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ од процијенене вриједности, на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициданти су дужни положити при иквенту јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, дужникови повериоци, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду пријед прве продаје.

Опис непокретности:

1 рало оранице, 1 коса ливаде, 1 листобер горе и велики пашњак именом «Ноди у капањци»; граници: од истока имовином дужниковом, од запада и сјевера комуницом, а од југа Бабо и Стеван Бјелетића.

Број 476. 18—1912.

Пилатовци, 18. априла 1912. године.

Р. 195, бр. 398, 1,1

Капетански Суд,
кап. Васо Алексић.

ОГЛАС

Због извршења пресуде Кр. Обласног Суда у Никшићу, од 8. фебруара 1912. године, број 4936—IV—1911—1803, — износи се на јавну продају доље описана непокретност Јока Р. Бјелетића из Опутне-Рудине, за намир дуга Гаја Ђировића из Глибаваца, која је процијенена перпера 800.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока: 18. маја, 18. јуна и 18. октобра 1912. године од 2 до 5 сати после подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности на другом року хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ од процијенене вриједности, на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициданти су дужни при иквенту положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право; дужникови повериоци, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду пријед прве продаје.

Опис непокретности:

1 коса ливаде, 1 листобер горе са припадајућим пашњацима именом «Кућетине»; граници: од истока сјевера и југа Јевто Бјелетића и Бабо Бјелетића, а од запада Херцеговачком границом.

Број 476. 18—1911.

Пилатовци, 19. априла 1912. године.

Р. 188, бр. 398, 1,1

Капетански Суд,
кап. Васо Алексић.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Прела М. Вуксановића с Цетиња, извршиће се 18. маја 1912. у овом суду, у 4 часа после подне.

Виђи оглас у «Гласу Црногорца» од 3. децембра 1911, број 53.

Број 2720. VI—1910—128.

Цетиње, 20. фебруара 1912.

Општински Суд,

за председника, — судија,
Т. Милошевић.

Р. 49, бр. 399, 1,1

ОГЛАС

У извршењу пресуде Краљ. Вел. Суда на Цетињу, од 17. јануара 1912., број 1932—IV—1910—839, — износи се на јавну продају доље писана непокретност Кара Шутовића Никчевића из Стубице, за измир дуга Јефта Драшковића из Никшића која је процијенена перпера 2200.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда, за продају се одређују три рока: 5. јуна, 5. јула и 5. новембра 1912. год. На првом року непокретност неће се уступити испод процијенене вриједности, на другом року хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лициданти дужан је положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје на одређени дан.

Опис непокретности:

1) 2 рала $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$ оранице у «Добрањин до», која граници: од истока Павле Драгов, од сјевера Божа Радоичић, од запада Павле Драгов, од југа Павле Спасојев.

2) 2 ливада горе око «Радојена дола»; граници: од сјевера удут Луке Крстона, од запада Миње Симонова, од југа Радосана Лакова, од истока Јована Пејова.

При којим процијенен је перпера 2000, а други пери. 200.

Број 134. 87—1912.

Богетићи, 4. маја 1912.

Р. 223, бр. 400, 1,1

Капетански Суд,
кап. М. Мијушковић.

ОГЛАС

У извршењу пресуде Краљ. Обл. Суда у Никшићу, од 27. јануара 1912., број 228 ex 1912—IV—1911—1538, износи се на јавну продају доље описана непокретност Симова Тодорова Перуновића из Дрепштице, за дуг Сима Стевова Перуновића из истог мјеста; која је процијенена перпера 1500.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају су одређени три рока: 5. јуна, 5. јула и 5. новембра 1912., од 8 прије па до 5 сати после подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене. Сваки је лициданти дужан положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје на одређени дан.

Опис непокретности:

Једно рало земље оранице у «Јаноров до»; граници: од запада и сјевера истог Симова, од истока Лука Блажов, од југа пут.

Број 350. 14—1912.

Богетићи, 4. маја 1912.

Р. 182, бр. 401, 1,1

Капетански Суд,
кап. М. Мијушковић.

ОГЛАС

На основу пресуде Кр. Обласног Суда у Подгорици, од 13. фебруара т. г., број 6473—IV—1911—2732., оном се износи на јавну продају доље описана непокретност Луке Арсона Мишуренића из Дајбаба, за исплату дуга Ива М. Радусиновића из Буроња, која је — непокретност — процијенена перпера 5420 —

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају се одређују три рока: 19. маја, 20. јуна и 20. октобра текуће године.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Лициданти су дужни при иквенту положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се дакле сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

1) У једном комаду земље оранице 3 рала и 6 мотика виноград; граници: од истока Асап Башић, од запада оф. Мијајло Секулић, од сјевера улица, од југа Главина Дајбабска; процијенено перпера 2820 —

2) У другом комаду 3 рала оранице; граници: од истока Ристо Р. Роговић, од запада и сјевера Иво А. Мишуренић, од југа Главина Дајбабска; процијенено перпера 2100 — и

3) У трећем комаду 1 рало земље оранице и 1 рало земље ливаде; граници: од истока Митар Вучковић, од запада и сјевера улица, од југа оф. Мијајло Секулић; процијенено перпера 500 —

Све горе описане непокретности налазе се у тако звано мјесто «Заносијерак».

Број 435 ex 1912. 364—1911.

Подгорица, 25. априла 1912. г.

— Капетански Суд, —

за капетана, — кмет,

Р. 263, бр. 396, 1,1

С. Ђукановић.

ОГЛАС

На основу извршења пресуде Краљ. Обласног Суда на Цетиња, од 21. фебруара 1912., број 896—IV—1911—1455, износи се на јавну продају доље описана непокретност Радована Андрића из Меоца, за исплату дуга Игња Р. Ивовића из Убала.

Имовина је процијенена перпера 1140. Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају одређују се три рока: 27. маја, 27. јуна и 27. октобра ове године, у 3 сата после подна.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициданти су дужни положити јемство 10% од процијенене вриједности. Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве овом суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) Један комад оранице зваши «Бикановића дионица» у износу $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{8}$ рала; процијенена перпера 700; граници од истока, сјевера и запада имовином Радована Андрића, од југа имовином Бошка П. Мијановића.

2) Комад оранице зваши «Мишовића дионица» у износу $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ рала; процијенена перпера 440; граници са свију страна имовином Радована Андрића.

Број 348. 48—1912.

Трешњево, 27. априла 1912. г.

— Краљ. Капетански Суд, —

Р. 206, бр. 397, 1,1 кап. Симо Ђ. Кривокапић.

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обл. Суда у Никшићу, од 14. децембра 1911 год., број 5023—IV—1911—1821, — а у смислу члана 80, 81, и 82. Правила Прве Никшићке Штедионице у Никшићу.

Испоси се на јавну продају доље описата непокретност Јована Б. Копривице из Бањана, која је процијењена перпера 300 —

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда 20. јуна ов. год. за вријеме канцеларијских часова.

На одређеном року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијеве.

Сваки лиценат дужан је положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње да се пријаве суду прије означеног рока.

Опис непокретности:

I-во, «Бегондо» 1 разо орачине слабе, 3 косе ливаде средње, 2 листобера горе; граници се: од истока Милица Копривица, од запада Панто Копривица, од сјевера Милица и Иван Копривица, од југа Новица Копривица. —

II-то, «Горне-подвоље» 1 разо орачине, 1 коса ливаде с припадајућим удutom, земља је средњег лумера. — Граници се: од истока Васо Копривица, од запада и југа Милица Копривица, од сјевера Сава Копривица. —

III-ће, «Брековац» 15 листобера горе с удutom; граници се: од истока Сава Копривица, од запада комуница општинска, од сјевера Иван Копривица, од југа Милица Копривица.

Број 751. 485—1911. Велимје, 2. маја 1912 год. Краљ. Капетански Суд, врш. дуж. капетана, пор. Марко Баговић. Р. 205, бр. 403, 1,1

ОГЛАС

У извршењу наредбе Краљ. Обл. Суда у Никшићу, од 25. фебруара ов. год., број 1093—IV—1911—423.

Испоси се на јавну продају доље описата непокретност Стевана Б. Бијеловића из Бањана, за исплату дуга Видака Н. Вујачића из Грехова; — непокретност је процијењена перпера 2250.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда, за продају су одређена три рока и то: 1. јуна, 2. јула и 1. новембра ов. год., у 5 сати последије подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће, али не испод 2/3 процијењене вриједности, а на трећем року уступити се понудиоцу највеће цијеве.

Лиценити су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности — Позивају се сви они који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се овом суду пријаве пријед почетка прве продаје.

Опис непокретности:

«Новорива» и «Цијенац у дуге виве» са присојне стране: 2 рала орачине, 1/2 косе ливаде средњег лумера, — «Позорина», граници: од истока и запада Јаконом Бијеловићем, од сјевера и југа Косто Бијеловић; «Цијенац у дуге виве», граници: од истока и сјевера Акица Бијеловић, од југа и запада са остатком дужинкове имовине.

Број 145 ex 1912. 249—1911. Велимје, 2. маја 1912 год. Краљ. Капетански Суд, врш. дуж. капетана, пор. Марко Баговић. Р. 223, бр. 404, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Пула Голубова Клибарде из Бањана, извршиће се у канцеларији подписатог суда 30. маја ов. год. у 5 сати по подне.

Вићи оглас у 49. броју «Гласа Црногорца» од 12. новембра 1911 године. Број 387. 218—1911.

У Велимљу, 30. априла 1912 год. Краљ. Капетански Суд, врш. дуж. капетана, пор. Марко Баговић. Р. 55, бр. 405, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Петра Б. Елезовића из Бањана, извршиће се у канцеларији потписатог суда 30. маја ов. год., у 5 сати по подне.

Вићи оглас у 49. броју «Гласа Црногорца» од 12. новембра 1911 год. Број 601. 279—1911.

У Велимљу, 30. априла 1912 год. Краљ. Капетански Суд, врш. дуж. капетана, пор. Марко Баговић. Р. 55, бр. 405, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Марка В. Беговића из Косића, за дуг Раду С. Јововићу, извршиће се 22. августа ове год.

Вићи оглас овога суда у додатку 8. броја «Гласа Црногорца» ове године. Број 167. 69—1912.

У Доњем Селу, 2. маја 1912 год. Капетански Суд, кап. Новак Драговић. Р. 48, бр. 407. 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Маше Маркишице Савићеве из Биновића, извршиће се 28. августа 1912 године. Вићи оглас у 8. броју «Гласа Црногорца» од 1912 год.

Број 118 ex 1912. 2—1910. Цеклин, 4 маја 1912 год. Капетански Суд, кап. С. Пејановић. Р. 40, бр. 408, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Маша Т. Филиповића из Добреког Села, извршиће се 3. септембра 1912 године. Вићи оглас у 10. броју «Гласа Црногорца» од 1912 године.

Број 224 ex 1912. 125—1911. Цеклин, 4. маја 1912 год. Капетански Суд, кап. С. Пејановић. Р. 41, бр. 409, 1,1

ОГЛАС

На основу извршене пресуде Кр. Обласног Суда из Цетиња, од 15. фебруара 1912 год., број 887 ex 1912—IV—1911—1380. Испоси се на јавну продају доље описата непокретност Машапа И. Букановића из Кобиљег Дола, за исплату дуга Јазара И. Бегковића из Ораховца Имовина је процијењена перпера 1250. Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда, за продају одређују се три рока: 4. јуна, 4. јула и 4. новембра ове године.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вредности, на другом хоће, али не испод 2/3 процијењене вриједности, на трећем року уступити се понудиоцу највише цијеве.

Лиценити су дужни положити јемство 10% од процијењене вредности. Позивају се сви они који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају прече право купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

2/4 1/16 косачине и 20 листојека горе са пашњакom звано «Точке рупе»; граници од истока и југа удutom Мицеја Биговића и комуном Мило-Цуцким, од сјевера и запада удутима Јована Биговића у Луке Биговића.

Број 77. 46—1912. Трешњево, 4. маја 1912 год. — Кр. Капетански Суд, — Р. 193, бр. 406, 1,1 кап. Симо Ђ. Кривокапић.

Приватни огласи

ИНДУСТРИЈСКО АКЦ. УДРУЖЕЊЕ ПОТРЕБУЈЕ УПРАВНИКА

Сва она лица, која рефлектирају на поменуто мјесто, нека изволе поднијети потписатој Управи понуде најдаље до 20. ов. мј. када ће се извршити избор. Примитиће се само црногоски држављанин, а исти треба уз понуду јавити какве даје гаранције за свој рад.

Никшић, 4. маја 1912. УПРАВА ИНДУСТРИЈСКОГ АКЦ. УДРУЖЕЊА. Р. 55, бр. 402, 1,2

НАРОДНОЈ ШТЕДИОНИЦИ НА ЦЕТИЊУ

Потребан је један чиновник, који би могао самостално водити цијело књиговодство.

Понуде са односним документима и условима треба послати на горњу адресу. Р. 27, бр. 416, 1,5 УПРАВА.

Под афит се издаје од 1. септембра ове године, кућа у којој је Управа Цетињске Општине.

За погодбу обратити се потписаном. Цетиње. Мило Ш. Калуђеровић. Р. 25, бр. 415, 1,3

На знање

Ради измирења наших дугова и коначног пресељења у Боку Которску, 21. овог мјесеца, отпочећу распродају моје књижевске и мјешовите радње овдје на Цетињу.

Уједно опуномоћен од стране мојега оца, продајем нашу кућу на једном од најлепших мјеста на Цетињу, визави Зетског Дома.

Сигуран купац, који даде повољне гаранције, добиће за један дио новца извјесно продужење исплате.

Препоручујући се г. г. свештеницима и учитељима за набавку црквених утвари, књига за цркве, школе и народне књижнице, на којима дајем 20—70% попушта у књигама. Уједно молим моје дужнике, да измире своја дуговања најдаље до краја овог мјесеца, после којег дана предаћу све хржаве платитишме моме адвокату.

Цетиње, 10. маја 1912. Р. 112, бр. 422, 1,3 Петар М. Калуђеровић.

ПРОДАЈЕМ

ВИНА ЦРМНИЧКОГА на вишу и мању количину кило 1 перпер; Шљиве Србијанске од најбоље врсте кило 4 перпера; Лозовога првјенца кило 4 перпера. Цетиње. Митар Пајовић. Р. 28, бр. 393, 2,4.

Обућарску радњу пренио сам у моју кућу спрам куће Василије Марковића, снабдевену најбољим материјалом под гаранцијом. Израђујем чизме од најлепшег бокса од 35 до 40 перпера. Подгорница. Р. 29 бр. 322 5—10 Стеван Перовић.

Подгоричко пјевачко друштво „Бранко“

које стоји под високом заштитом Њег. Височанства Књаза МИХАИЛА према свом правилнику чл. 77. и 84., одржаће своју главну годишњу скупштину 20. овога (маја), у 10 сати прије подне, — а у просторијама мјесне основне школе. На дневном реду је: извјештај управног и надзорног одбора; оставка досадање и бирање нове управе. Скупштину сачињавају само чланови редовни и добротвори (чл. 84.)

УПРАВА ДРУШТВА „БРАНКО“

За секретара, Предсједник, Н. Бегковић. М. Врбица. Р. 75, бр. 417, 1,3

ПРИЛОЗИ

Првом Подгоричком Пјевачком Друштву „Бранко“ приликом освећења заставе и друштвене славе на дан 2. фебруара 1912. год.

Владачки Дом:

Њ. Величанство Краљ перпера 150, Њ. Величанство Краљица перп. 100, Њ. В. Књаз Петар перп. 50, Њ. Светлост Књаза Михаило друштвени покровитељ перп. 100;

Њ. Величанство Краљ Петар дин. 100; Љуба Јовановић, Биоград дин. 100; По перпера 400: Општина вароши Подгорине; По перпера 300: Храм Св. Георгија у Подгорици, кап. Крсто Лаиновић;

По перпера 150: Василије Марковић, велепосједник; По перпера 100: Подгоричка Банка у Подгорици, Љубомир Крсномановић — Биоград, Хусеин Лукачевић, трговац — Подгорина;

По перпера 73 10: кап. Мујо Сочина — Горанско; По перпера 60: Прив. Народна Банка Краљевине Србије — Биоград;

По перпера 50: Биоградска Задруга — Биоград, Лука Беговић, рентиер — Биоград, бригад. Велиша Лазовић, Цетињска Општина, Никшићска Општина, Ушњинска Општина, Занатлијско Друштво Никшић, Источно Трговачко Друштво — Бар, Цетињска Читанница, Пјевачко Друштво Његош — Цетиње, Браћа Марић — Колашин, Даниловградска Општина, Народна Банка Краљевине Црне Горе — Бар, Ахмет Лукачевић, протођакон Ф. Радичевић, Општина Колашинска, Новак Бурић.

По перпера 30: Милоје Јовановић — Биоград, Никшићска Штедионица, бригадир Благо Бошковић, Браћа Лукачевић, Душан Грегковић, Петар Нуш Кола, Радничко Друштво — Цетиње, Софија Петровица Мертваго, Анђело Нуш Кола, Ђовани Сума.

По перпера 25: Митрополит Митрофан Бан, Црногорска Банка — Цетиње, Шућурлија Лукачевић, Саид Браћа Лукачевић, Станко Марковић предсједник подгоричке општине, Никола Ивезић, Филип С. Пејовић, кап. Милош Лезетић, кап. Саво Вукмановић, пор. Бошко Бошковић, Драго Велимировић и синови.

По перпера 24-50: Стево Вујановић пензионер — Подгорина.

По перпера 24-10: Јарослав Навратил директор Подгоричке Банке, Ђоко Поповић — Скадар, Василије Ђиноски.

По перпера 20: Др. Лазо Томановић, бригадир Јанко Вукотић, Марко Букановић, Филип Јерговић, Д. Гавриловић, Милан Рамадановић, Епископ Захумски Кирило, Ристо Бијелић, Алекса Шантић, Др. Влахо Матијевић, Бузепе Воли, Војвода Божо Петровић, Јевто Бјелобри, Данило Мрав. Новица Јокановић, Симо Вучинић, Марко Кусовац, Ла Мер Венесија, Вуко Вулетић, Браћа Спасић, Коста Николић и друг, сердар Јагош Радовић, Филип Лукшић, кап. Нико Поповић, Захарија Гвозденовић, Милош Вучинић, Барска општина, Алекса Лаиновић, бригадир Јово Мартиновић, Косто Михајловић, Косто Станић, Михаило Ј. Поповић, Вирска Општина, Војвода Илија Пламенац, Иојо Пламенац, Симо Илић, Борђија Станић, Радоје Ракочевић, Никшићско Трг. Акц. Друштво, Ристо Б. Станић, Народна Штедионица, Ријечка општина, Јако Дреца, Филип Станић, Томо Ораховац, Саво Чубрановић, Вељко Рамадановић, Н. Стефановић, Војвода Буру Церковић, Јово Голјић, кап. Саво Шестић, Нешо Радовић, Пјевачко Друштво Захумље, Митро Лисичић, Прво Подгоричко Дилетантско Друштво, Управа Монопола Дувана, Др. Стијепо Кнежевић, Урош Марић, Алекса Милче, Хади Богдан Чађевић, Велиша Беговић, Милан Церковић, Богдан Бегковић, Јован Павловић, Захарија Радичевић, Петко Пајовић, Војвода Лакић Војводић, бриг. Иво Ђуровић, Васо Браћа Стијовић, Ахмет Ефовић, Крдул Ђурашковић, Ноц Нарачи, Ђон Цини, Хоца Карађузовић, Митар Боров Поповић, Мићо Кривокапић, Марко Ненешић, Крсто Радуловић, Јоко Ракнић, Христифор Моравац.

По 20 франака: Мило Дожић, Марко Зец, Биоградско Пјевачко Друштво, Доктор Светислав Симоновић, Јанко Спасојевић, Симо Златичанин, Стеван Лукачевић, Нешо Браћа Поповић.

По перпера 15: Јован Пламенац, Ђоко Михајловић, командир Агица Лакић, Нико Цаневић, Петар Цаневић, Стеван Ненешић, кап. Токо Ђуровић, Барјам-Бег Османџић, Димитрије Пекић, Симо Војновић, Петар Пламенац, Димитрије Кочовић, Ђон Карма, оф. Јован Ненешић, Срдан Ненешић, Зеф Браћа Дема, Ђакон Косто Лучић, Димитрије Кочовић.

По 14 перпера: Фрањо Нашинац инж. По 12 перпера: Јевто Пејовић, Пуниша Поповић, Буто Лукачевић;

По 10 перпера: Војвода Буру Петровић, Миха Пешко, Саво Кусовац, Андрија Јовановић, Андрија Ђукић, Павић Љешњак, Реџеп Шеховић, Андрија Преља, Божо Чубрановић, Буру Егић, Шпиро Вукчевић, Пјевачко Друштво „Братимство“ — Бар, кап. Гаврило Лаковић, Ђакон Иво Калуђеровић, Роберто Лерко, Саво Шантић, Буру Вукотић, ком. Сава Ковачевић, Јован Вујачић, Боица Кисин, Нико Јовићевић, Никола Кнежевић, Пашко Гураш, Душан Вукотић, Илија Срзентић, Ђоко Зец, Станко Врбица, Новосадско Пјевачко Друштво „Невен“, Др. Борђе Марић, Јевто Гојковић, Пивара Оногост, Др. Митар Радуловић, Живко Беговић, Бекица Шобајић, Павле Гвозденовић, Ристо Дабановић, Шако Филиповић, Командир Цузо Крушка, Шћепо Кустудић, поп Јован Вујановић, поп Андрија Драговић, поп Ристо Поповић, поп Јоко Лековић, прото Душан Петровић, кап. Боро Ђурашковић, Лазар Бркић, Благо Братичевић, Павле Вучинић, прото Обрад Поповић, Душан Пејовић, Љубо Радовић, Ратко Лучић, Јован Љумовић, кап. Лука Станковић, оф.

Лабуд Јовановић, пор. Нико Пламенац, оф. Филип Живановић, Милован Ђурановић, кап. Пери Поповић, Марко Лековић, Спасо Гвозденовић, Јоко Раичковић, Лазо Милановић, Нешо Златичанин, Вељко Поповић, Филип Златичанин, Симо Маркуш, Бошко Лакић, Јевто Бошковић, Спасо Лаиновић, Ристо Радичевић, Лука Поповић, Сердар Мујо Влаховић, Јанко Тошковић, Ристо Лаиновић, Томица Лазовић, Радоје Поповић, Душан Вушица, поп Вукале Брацановић, Тото Ђурић, кап. Мато Катурић, Јово Загора, Марко Иванешевић, Ристо Рундо, Нико Виторовић, Марко Ђурчић, Јово Вукоичић, Јеврем Драговић, Стево Иличковић, Митар Станковић, Станко Грујић, Браћа Дрекаловић, Мило Јововић, Васо Радуловић, сликар Саво Радуловић, Кићо Чакић, Никола Радуловић, Машо Мараш, Марко И. Радуловић, Михаило Рајван, Јанко Милић, Мирко Мијушковић, Др. Иличковић, Народно Позориште — Цетиње, Алекса Ивановић, Мило Вуковић, Лука Ђуровић, Милона Лалић, бригадир Н. Кусовац, Томо Вујачић, Милош Лекић, Мило Лекић, Лука Лекић, Петар Ђоновић, Нуш Гули, Шако Раичевић, Шако Лекић, Душан Ј. Пламенац, поп Петар Ајдуковић, Јован Радоман, Браћа Филиповић, Борђина Поповић, Миливоје Ђиноски, Филип Радевић, Мило Врбица, Никола Лековић, Илија Нешов Радовић, Стево Пророковић, Леон Влахо Милош Драгић, Шако Почек, Пери и Митар Почек, Дамјан Врбица, Сава Драговић, Нешо Милошевић, Миладин Вуисић, Марко Лаковић, Крсто Ненешић, Јован Пламенац, Настасије Ковачевић — Скадар, ком. Буза Ђурашковић, Душан Ђурашковић, Ноц Шоша, Митар Дреџун, Василије Беговић, Радован Беговић, Илија Стајић, Никола Лазовић, Пери Марковић, Нешо Лаиновић, Петар Поповић, Саво Дракић, ком. Стеван Анђушић, Ђоко Радовић, Матија Колић, Пашко Трешанин, Андрија Дерођати, Иво Бакић, Смајо Булић, Мирко Живковић, Вуко браћа Марковић, Петар Чалановић, ком. Селим Бибеџић, Љубо Тановић, Радивоје Вукашиновић, Пери Станић, Станко Петровић, Грујо Бурић, Косто Пиштељић, Ристо Стругар, Косто Новаковић, Саит браћа Аверић, Јово Радоичић, Никола Ниљевић, Аџиз Адровић, Лука браћа Бијелић, Ристо Бољевић, ком. Никола Поповић, Панто Бољевић, Јагош Васовић, Шпиро Радовић, Пиро Мирановић, Јован Радуловић, Мило Лековић, Томо Марковић, Филип Пејовић, Јевто Пејановић, Митар Стругар, Станко Радуловић, Јово Станковић, Петар Вучинић, Васо Перишић, Спасоје Бегковић, Стеван Перовић, Васо И. Радуловић, Симо Вукчевић, Марко Станић, Нешо Станић, Иво Радуловић, Саво Радуловић, Мијат Радуловић, Саво Станић, Ристо Николајевић, Јако Весковић, Васо Лисичић, Максим Јовановић, Илија Цаневић, Анто Бег, Јован Голубовић, Јово Лисичић, Петар Краљевић, поп Шпиро Радичевић, Благо Чакић, Андријо Весковић, Ђоко Лазовић, Мило Калуђеровић, ком. Ристо Љумовић, Марко Драговић, Благо Маркуш, Никола Ивановић, поп Вуко Чејовић, Стево Вујановић, Милан Ненешић, Саво Вучинић, Вукашин Божовић, Милета Поповић, Мило Вукчевић, Милош Баровић, Душан Ненешић, Никола Рацковић, прото Саво Бабић, Никола Бабић, Илија Мартиновић, Миња Ђуровић, Маркиша Златичанин, Митар Николић, Обрен Попара, Саво Мемедовић, Ђурица Ђурчић, Мило Томашевић, Илија Поповић, Васо Бољевић, Јевто Драшковић, Пеко Вукчевић, Јово Јовановић, Васо Настајић, ком. Томица Кликовац, Панто Мараш, Марко Вучераковић, Васил Дабановић, Никола Вучинић, Мијат Мијатовић, Милутин Беговић, Божо Гвозденовић, Стеван Парача, Стеван Раичковић, Мило Мартиновић, Шпиро Поповић, Томо Радичевић, Мирко Митровић, Јован Мишолић, барј. Раде Ивановић, Мило Вукмировић, Косто Станић, Панто Којашевић, Павле Пламенац, Васо Радовановић, Јован Ајдуковић, Ристо Биљановић, Иво Пејовић, Андрија Поповић, Саво Милуновић, Ристо Андрија, Љубота Минчић, Благо Сопрановић, Ђоко Чутирица, кап. Крсто Ивановић, Милош Радовић, Андрија Контић, Мираш Ђукић, Видо Мартиновић, Саво Рогошић, Никола П. Вучинић, Пашко Гвозденовић, Др. Квадрели, Пери Капуци, Михаило Мартиновић, Алекса Булатовић, Никола Бегковић, Михаило Буквић, Живко Драговић, Раде Спаић, Никола Зец, Филип Ђуровић, Миха Вакета, ком. Јовица Рњез, Борђија Радојковић, Томо Загарчанин, кап. Ристо Бошковић, Сава Драговић, Лазо Поповић, кап. Симо Ковачевић;

По перпера 9-59: Димитрије Богојевић, Др. Стево Огњеновић;

По перпера 8: Саво Дабановић, Глиго Ачковић, Димитрије Пекић, Карло Херинг;

По перпера 7: Јошо Костић;

По перпера 6: Нико Перазић, Мило Перазић, Марко Врбица, оф. Видо Пламенац, барј. Васо Радовић, пор. Велимир Драгишић, барј. Мушлица Терзић, Лазар Чобелић, Тодор Филиповић;

По перпера 5: Ристо Кораћ, Пери Јововић, Нико . . . , Нико Митровић, Никола Ивковић, Марко Ђурашковић, Осо Дивановић, Митар Иличковић, Никола Филиповић, Зеф Пала, Буру Ивовић, Мићо Вукадић, Мило Милетић, Никола Капић, Саво Бугар, Марко Ђ Поповић, Благо Пламенац, поп Михаило Штиркић, Аралампије Андрић, Васо Сеферовић, Милан Лазовић, Алекса Милутиновић, прото Лука Магуд, Томо Грегковић, Никола Минић, Пери Калуђеровић, Мило Чакић, Павле Врбица, Др. Пери Контић, Марко Вукотић, Марко Петровић, Тодор Николић, Никола Барзута, Милош Шобајић, Мато Чалић, поп Филип Мајић, Буру Шоћ, Благо Милановић, Ђоле Гвозденовић, кап. Јевто Ненешић, Косто Мартиновић, Лазо Врбица, Борђије Ивановић, Иван Чукић, Др. Никола Шкерковић, Арсо Радовић, Никола Вулетић, ком. Стојан Поповић, Саво Радовић, Ђоко Маркуш, Андрија Раичевић, пор. Нико Раичевић, пор. Вуксан Прелевић, Стево Вучинић, Илија Маркуш, Захарије Поповић, кап. Благо Вујовић, бриг. Мило Ђурашковић, Лука Дедовић, Захарија Вуковић, Арсо Рогошић, оф. Томан Зец, Буру Вујовић, поп Саво Вукмановић, игуман Мирон Мешеница, Ехтем Љачевић, оф. Буру Милачић, Бошко Лумовић, Милош Жарић, Пери Вукотић, Видо С. Медин, Душан Суђић, Буру Франчијевић, Драго Миџор, Митар Суђић, Буру Мајнић, Аца Вученовић, Марко Мартиновић, Нико Перковић, Мило Пејовић, Ђоко Павићевић, Мило Кликовац, Митар Вукчевић, оф. Јован Велимировић, Лабуд Мирковић, Симо Ненешић, Алекса Ненешић, Косто Радуловић, Нешо Булатовић, Павле Булатовић, Симо Ивезић, Марко Р. Поповић, Петар Вукчевић, Мурат браћа Ђурашковић, Стеван Новаковић, Пери Бедовић, Стеван Павићевић, Ризо Ђурђевић, Митар Милачић, Милан Мијушковић, Иван Вујошевић, Андрија Иванчевић, ком. Спасоје Милић, Душан Ђ. Милошевић, Радисав П. Ивановић, Ђоко Миш Ђац, Јован Радичевић, Ђоко Вујошевић, Мишо Поповић, Беђир Шаркић;

По перпера 4: Јелисије Госпић, Мило Лажетић, Илија Милићковић, Јово Пејовић, Радуле Ивановић;

По перпера 3: Уредништво „Браника“, Никола Марђоновић. Р. 1500. Бр. 414 1,1